

مرور و تحلیل

شیوه نامه اجرایی آزمون ورودی دوره دکتری

سال ۱۳۹۶

مدیریت برنامه ریزی و توسعه آموزش

۱ - کلیات

۲ - فرایند اجرایی

ترکیب کمیته برگزار کننده

تشکیل پرونده

دستورالعمل اجرای مصاحبه و بررسی سوابق آموزشی، پژوهشی و فناوری

مستند سازی

اعلام نتایج نهایی

غیبت و انصراف

ملاحظات

سایر موارد

کلیات (بندهای ۱ و ۲)

بند ۱: آزمون مرحله اول

بند ۲: براساس مصوبه اولین جلسه شورای سنجش و پذیرش دانشجو در دوره‌های تحصیلات تکمیلی مواد آزمون متمرکز دکتری (Ph.D) سال ۱۳۹۶ به شرح زیر است:

الف) آزمون زبان
با ضریب (۱)

ب) آزمون استعداد تحصیلی
با ضریب (۱)

ج) آزمون دروس تخصصی در سطح کارشناسی یا کارشناسی ارشد
با ضریب (۴)

کلیات (بندهای ۳ تا ۵)

بند ۳- نتایج آزمون متمرکز، حداکثر **دوماه** پس از برگزاری از سوی سازمان، استخراج و به صورت کارنامه به تفکیک نمرات در بخش‌های مختلف آزمون با محاسبه نمره کل تراز شده به شرکت کنندگان اعلام می‌شود تا داوطلبان مجاز به انتخاب رشته براساس دفترچه انتخاب رشته، کد رشته محل‌های موردنظر خود را انتخاب کنند.

بند ۴- نتایج اولیه به صورت **چند برابر ظرفیت پذیرش** براساس حدنصاب نمره سنجش عمومی (آزمون متمرکز) با هماهنگی موسسات پذیرنده تعیین شده از طریق سایت سازمان اعلام می‌شود.

بند ۵- تمام فارغ‌التحصیلان مقطع کارشناسی و دکتری حرفه‌ای می‌توانند در صورت دارا بودن شرایط و ضوابط عمومی و اختصاصی مندرج در دفترچه شماره (۱) و (۲) در آزمون شرکت کنند.

کلیات (بند ۶)

بند ۶ - دارندگان مدرک معادل دوره
کارشناسی ارشد در صورتی که
مشمول آیین نامه ابلاغی شماره
۷۷۶۳۳/۲ مورخ ۱۳۹۲/۰۵/۲۸
معاون آموزشی وزارت متبوع باشند،
می‌توانند در آزمون مرحله اول
شرکت کنند.

کلیات (بند ۷)

بند ۷- براساس قانون سنجش و پذیرش دانشجو در مقطع دکتری ناپيوسته بر حسب هر يك از شيوه‌های «آموزشی - پژوهشی و پژوهش محور» به شرح زیر انجام می‌شود:

الف- دکتر آموزشی - پژوهشی: سنجش و پذیرش برای ورود به دوره دکتری ناپيوسته آموزشی - پژوهشی بر اساس معیارهای زیر صویت می‌گیرد:

آزمون متمرکز (۵۰ درصد)

سوابق آموزشی، پژوهشی و فناوری (۲۰ درصد)

مصاحبه علمی و سنجش عملی (۳۰ درصد)

ب- دکتری پژوهش محور: سنجش و پذیرش برای دکتری ناپيوسته پژوهش محور براساس معیارهای زیر صورت می‌گیرد:

آزمون متمرکز (۳۰ درصد)

سوابق آموزشی، پژوهشی و فناوری (۲۰ درصد)

مصاحبه علمی و سنجش عملی (۳۰ درصد)

تهیه طرح واره (۲۰ درصد)

تذکر مهم بند ۲

نمرات مربوط به بندهای ۲ و ۳ یا ۴ (در کد رشته محل‌های پژوهش محور) لازم است به تفکیک هر مورد در پرتال ارتباطی سازمان سنجش درج شود و رعایت سقف هر کدام از بندهای فوق طبق قانون الزامی و قابل جابجایی و تغییر نمی‌باشد.

کلیات (بند ۸)

بند ۸- تعیین حدنصاب برای ورود داوطلبان به مرحله دوم **در اختیار موسسات می‌باشد** و سازمان مانند سنوات گذشته حدنصاب پیشنهادی را در اختیار موسسات قرار می‌دهد. موسسات می‌بایستی دقت نمایند که افزایش یا کاهش این حدنصاب باعث مشکلاتی اعم از کاهش یا افزایش تعداد افراد معرفی شده برای مرحله دوم می‌شود و **با توجه به اینکه افراد در کد رشته محل‌های دیگر تکرار می‌شوند احتمال بروز مشکلاتی همچون خالی ماندن ظرفیت پذیرش وجود دارد.**

کلیات (بندهای ۹ تا ۱۱)

بند ۹ - برگزاری مرحله دوم توسط موسسات فقط از داوطلبانی صورت می‌گیرد که حدنصاب اعلامی موسسه را دارا بوده و توسط سازمان به موسسه معرفی شوند.

بند ۱۰ - موسسات **مجاز** به برگزاری آزمون کتبی یا شفاهی بوده و نمره آن در مقدار نمره مصاحبه علمی و سنجش عملی لحاظ گردد. شایان ذکر است از تمامی افراد معرفی شده **باید** مصاحبه به عمل آید و **آزمون کتبی یا شفاهی را نمی‌توان به عنوان فیلتر جهت کاهش تعداد مصاحبه شوندگان قرار داد.**

بند ۱۱ - موسسات می‌توانند در هر کد رشته محل حدنصاب نمره مرحله دوم را به سازمان اعلام کنند.

کلیات (بندهای ۱۲ تا ۱۴)

بند ۱۲ - در برگزاری فرآیند مرحله دوم آزمون، موسسات دقت کافی به تطابق رشته امتحانی داوطلب و رشته فارغ التحصیلی آنان مطابق جداول دفترچه ثبت نام آزمون (شماره ۱) داشته باشند.

بند ۱۳ - موسسات پذیرنده در رشته محل های پژوهش محور ملزم هستند حداکثر تا پایان فروردین ماه سال ۱۳۹۶ فهرست طرح های پژوهشی تقاضا محور هر یک از رشته های مربوط را جهت اطلاع داوطلبان واجد شرایط از طریق سایت موسسه اعلام نمایند.

بند ۱۴ - دانشجوی پذیرفته شده در کد رشته محل های پژوهش محور هیچگونه مسئولیتی در قبال مسائل مادی مربوط به طرح پژوهشی تقاضا محور با کارفرما و موسسه نداشته و امکان دریافت هیچ وجهی از دانشجو بابت طرح وجود ندارد، لذا بروز هرگونه اختلاف بین کارفرما و موسسه نمی تواند مانعی برای ادامه تحصیل دانشجوی پذیرفته شده بوجود آورد.

کلیات (بندهای ۱۵ و ۱۶)

بند ۱۵ - موسسات برای پذیرش دانشجو در مهرماه از کسانی می‌توانند پذیرش به عمل آورند که **حداکثر تا سی و یکم شهریورماه همان سال** فارغ‌التحصیل شوند. این موضوع برای داوطلبانی که شروع تحصیل آنان نیمسال دوم است، سی ام بهمن ماه همان سال خواهد بود.

بند ۱۶ - پذیرفته شدگان دوره روزانه چه در دانشگاه قبولی ثبت‌نام کرده باشند و چه ثبت‌نام نکرده باشند، سال بعد از سال قبولی اجازه شرکت در آزمون را ندارند.

کلیات (بند ۱۷)

بند ۱۷ - در بررسی سوابق آموزشی، پژوهشی و فناوری و مصاحبه علمی و سنجش عملی رعایت موارد زیر ضروری است:

الف) موسسات مجری دوره‌های دکتری می‌بایست چگونگی تشکیل پرونده متقاضیان، زمان و مکان برگزاری آزمون، نحوه مصاحبه علمی یا برگزاری آزمون تخصصی را از طریق سایت سازمان و سایت موسسه به داوطلبان اطلاع رسانی کنند.

ب) ضروری است که موسسات در فرآیند بررسی سوابق آموزشی، پژوهشی و فناوری یا برگزاری جلسه مصاحبه، میزان تأثیر هر یک از مولفه‌های فوق را مطابق آنچه در قانون آمده مدنظر قرار دهند.

فرایند اجرایی

موسسات بعد از اعلام نتیجه انتخاب رشته داوطلبان در قالب کارنامه با توجه به معرفی چند برابر ظرفیت با رعایت موارد الزامی که در ذیل آمده است اقدام به مصاحبه و بررسی سوابق آموزشی، پژوهشی و فناوری داوطلبان می‌کنند.

الف) زمان برگزاری مصاحبه علمی و سنجش عملی و بررسی سوابق آموزشی، پژوهشی و فناوری توسط سازمان تدوین و به اطلاع موسسات و داوطلبان خواهد رسید. **موسسات می‌بایستی زمانی را برای داوطلبان غایب و یا افرادی که زمان مصاحبه آنها با سایر موسسات همپوشانی داشته است در نظر بگیرند.**

فرایند اجرایی

ب) امتیاز دهی به مصاحبه علمی و سنجش عملی و بررسی سوابق آموزشی، پژوهشی و فناوری و طرح واره‌های پژوهشی (مرحله دوم) براساس فرم پیشنهادی شماره دو این شیوه نامه انجام گیرد.

ج) کلیه داوطلبان معرفی شده به مرحله دوم، موظف به تکمیل فرم بررسی صلاحیت های عمومی می‌باشند. بدیهی است چنانچه داوطلبی فرم مذکور را در مهلت تعیین شده تکمیل نکند سازمان این افراد را از فرآیند پذیرش حذف نموده و هیچگونه اعتراضی قابل قبول نخواهد بود.

۱- ترکیب کمیته برگزار کننده

الف- جلسات مربوط به مصاحبه و بررسی سوابق آموزشی، پژوهشی و فناوری با حضور اعضای هیأت علمی (**حداقل سه نفر**) به انتخاب گروه آموزشی رسمیت می یابد.

ب- در صورتی که گروه دارای رشته ها و گرایش های مختلف باشد، پیشنهاد می شود که یک **کمیته اصلی** و به تعداد گرایش ها **کمیته های فرعی** تشکیل شود.

ج- به منظور ایجاد شرایط یکسان برای تمامی داوطلبان لازم است تعداد اعضای هیأت علمی برگزارکننده در هر کد رشته محل تمام جلسات **ثابت** باشد.

۲- تشکیل پرونده

فرآیند اداری مربوط به تشکیل پرونده و مدارک لازم برای مرحله دوم از طریق اطلاعیه مؤسسات به اطلاع داوطلبان رسانده شود.

تمام مراحل تشکیل پرونده در حد امکان به صورت **الکترونیکی** باشد و در یک بازه زمانی مشخص و در قالب فرم‌های صریح و روشن برای داوطلبان امکان‌پذیر باشد.

تبصره: شایان ذکر است پاسخگویی در خصوص مرحله دوم آزمون بر عهده مؤسسات می‌باشد.

ترکیب کمیته برگزار کننده

الف- جلسات مربوط به مصاحبه و بررسی سوابق آموزشی، پژوهشی و فناوری با حضور اعضای هیأت علمی (**حداقل سه نفر**) به انتخاب گروه آموزشی رسمیت می یابد.

ب- در صورتی که گروه دارای رشته ها و گرایش های مختلف باشد، پیشنهاد می شود که یک **کمیته اصلی** و به تعداد گرایش ها **کمیته های فرعی** تشکیل شود.

ج- به منظور ایجاد شرایط یکسان برای تمامی داوطلبان لازم است تعداد اعضای هیأت علمی برگزارکننده در هر کد رشته محل تمام جلسات **ثابت** باشد.

۳- دستورالعمل اجرای مصاحبه و بررسی سوابق آموزشی، پژوهشی و فناوری

در این شیوه‌نامه سه فرم پیشنهادی مجزا در نظر گرفته شده است که
فرم شماره ۱ مخصوص درج اطلاعات داوطلبان، فرم شماره ۲ مخصوص
نحوه ارزیابی مرحله دوم و فرم شماره ۳ مخصوص صورت جلسه انجام
مرحله دوم و درج نمرات داوطلبان است.

تبصره ۱: فرم‌های ۱ و ۲ به صورت پیشنهادی
است و در صورتی که مؤسسه بخواهد تغییری در
جداول آنها ایجاد کند این تغییر از سوی شورای
مؤسسه به تصویب رسیده و اطلاع‌رسانی صورت
پذیرد.

شایان ذکر است مجموع نمرات هر قسمت
باید مطابق قانون ثابت باشد.

۳- دستورالعمل اجرای مصاحبه و بررسی سوابق آموزشی، پژوهشی و فناوری

تبصره ۲: مؤسسات می‌بایستی برای کلیه داوطلبان معرفی شده برای انجام مرحله دوم، که در مرحله دوم حاضر بوده‌اند **نمره** این مرحله را به تفکیک موارد اعلام شده در پرتال ارتباطی سازمان درج نماید.

تبصره ۳: شرایط معرفی و انجام مرحله دوم توسط مؤسسات در کد رشته محل‌های بورس اعزام به خارج همانند گذشته می‌باشد.

۴- مستندسازی

معاون آموزشی مؤسسه، مسئول نظارت بر فرآیند مرحله دوم است و می‌بایست پس از اتمام مرحله دوم، فرم صورت جلسه را برای **کلیه** داوطلبان، حتی در صورت عدم کسب حد نصاب مورد نظر، تکمیل و تأیید کند.

تکمیل تمام بندهای فرم صورت جلسه مرحله دوم، الزامی است.

۵- اعلام نتایج نهایی

سازمان، بعد از تعیین وضعیت صلاحیت عمومی و کنترل سایر شرایط و ضوابط و شرایطی که از سوی مؤسسه در زمان فراخوان پذیرش دانشجو اعلام شده است، اسامی پذیرفته شدگان نهایی را استخراج و اعلام می‌کند و بعد از اعلام اسامی نهایی از طرف سازمان، داوطلبان به عنوان پذیرفته شده قطعی در مؤسسات ادامه تحصیل خواهند داد.

۶- غیبت و انصراف

مصاحبه علمی و بررسی سوابق آموزشی،
پژوهشی و فناوری برای هر داوطلب **صرفاً یک بار**
انجام می‌شود.

عدم مراجعه داوطلب در بازه زمانی تعیین شده در
مرحله دوم و همچنین تاریخ مجدد پیش‌بینی شده
به منزله انصراف وی تلقی شده و برگزاری مجدد
ارزیابی این مرحله برای داوطلبی که شرکت
نکرده است، **امکان‌پذیر نخواهد بود.**

۷- ملاحظات

الف) به منظور هماهنگی بیشتر بین اعضای هیأت علمی برگزارکننده ارزیابی مرحله دوم، **تصمیم‌گیری در خصوص ملاک‌های پذیرش، چگونگی برگزاری جلسات و نحوه بررسی سوابق داوطلبان، جلس‌های با حضور اعضای هیأت علمی درگیر در ارزیابی و معاون آموزشی دانشکده برگزار شود.**

ب) فراهم ساختن **شرایط یکسان** و مشابه برای تم داوطلبان در طی فرآیند مرحله دوم به منظور برقراری عدالت آموزشی و رعایت شأن و منزلت داوطلبان در کلیه موارد مربوط به مرحله دوم، الزامی است.

۷- ملاحظات

ج) شایسته است که مؤسسات، محیطی دوستانه و به دور از هرگونه اضطراب فراهم سازند تا داوطلبان قادر به ارائه حداکثر توانمندی و قابلیت خود در این مرحله باشند.

د) بر اساس آموزه‌های دین اسلام و قوانین و مقررات کشور، از هرگونه تبعیض و سوگیری قومی، جنسیتی، فرهنگی و مؤسسه‌ای در طی فرآیند ارزیابی مرحله دوم پرهیز شود.

۷- ملاحظات

ه) تصریح ملاک‌های مرحله دوم به منظور ایجاد فرصت برابر برای رقابت داوطلبان، به شفافیت بررسی سوابق و جلوگیری از هرگونه اعتراض و مشکلات احتمالی منجر خواهد شد. شایسته است که سؤالات مرحله دوم صریح، روشن، بدون ابهام و مرتبط با موضوع، طرح شوند.

و) به منظور برقراری عدالت آموزشی و ایجاد فرصت برابر، شایسته است که مدت زمان یکسانی با توجه به نظر هیأت برگزارکننده برای مرحله دوم هر یک از داوطلبان در نظر گرفته شود.

۷- ملاحظات

ز) در صورت پرشمار بودن تعداد داوطلبان، به منظور پیشگیری از خستگی اعضای هیأت برگزارکننده و اثرات احتمالی آن لازم است که برنامه ریزی لازم برای برگزاری جلسات مصاحبه و بررسی سوابق آموزشی، پژوهشی و فناوری طی چند روز، انجام شود.

ح) به منظور افزایش پایایی فرآیند مصاحبه و بررسی سوابق آموزشی، پژوهشی و فناوری، ضروری است که فرم امتیازدهی مرحله دوم، از سوی هریک از اعضای هیأت علمی برگزارکننده به صورت **جداگانه** تکمیل شود و تصمیم گیری در خصوص هر داوطلب، از سوی کل اعضای هیأت برگزارکننده صورت پذیرد.

ط) مؤسسه امتیاز مرحله دوم هر داوطلب را در ملاکهای مربوطه در فرم صورت جلسه مصاحبه و بررسی سوابق آموزشی، پژوهشی و فناوری وارد کرده و اصل صورت جلسه الزاماً به تأیید **کلیده** اعضای هیأت برگزارکننده برسد.

۷- ملاحظات

ی) با توجه به اهمیت رعایت شأن داوطلبان و احترام به کسانی که به عنوان آینده ساز جامعه علمی کشور به دانشگاه ها مراجعه می کنند، پیشنهاد می شود که موارد زیر در برخورد با داوطلبان مدنظر قرار گیرد.

- ✓ محل مناسب برای انتظار داوطلبان در نظر گرفته شود.
- ✓ کارکنان دانشکده در خصوص نحوه برخورد با داوطلبان و احترام به ایشان توجیه شوند.
- ✓ وسایل پذیرایی اولیه در حد توان دانشکده برای داوطلبان فراهم شود.
- ✓ راهنمایی صحیح داوطلبان آزمون از بدو ورود به دانشکده انجام شود.

۸- سهمیه ایتارگران

با توجه به تصویب قانون جامع خدمات رسانی به ایتارگران و سایر مصوبات مربوطه، معرفی و پذیرش داوطلبان واجد شرایط در هر دو مرحله از آزمون، بر اساس این قانون صورت می‌گیرد. بر این اساس ۲۵ درصد از ظرفیت پذیرش در هر کد رشته محل به رزمندگان و ایتارگران، به شرط کسب حد نصاب علمی (در سهمیه رزمندگان حداقل ۸۰ درصد و در سهمیه ایتارگران حداقل ۷۰ درصد نمره در هر یک از مراحل آزمون برای آخرین فرد پذیرفته شده در گزینش آزاد) اختصاص می‌یابد.

۸- سهمیه مریان

بر اساس قانون برقراری عدالت آموزشی در پذیرش دانشجو در دوره‌های تحصیلات تکمیلی و تخصصی مصوب مورخ ۱۳۸۹/۰۱/۲۹ مجلس شورای اسلامی، ده درصد (۱۰٪) ظرفیت اعلام شده **مازاد بر ظرفیت** (حداقل یک نفر) در هر کد رشته محل برای مریان رسمی قطعی و یا رسمی آزمایشی دانشگاه‌ها و مؤسسات آموزش عالی وابسته به وزارت علوم، تحقیقات و فناوری، به شرط کسب حداقل هشتاد درصد (۸۰٪) نمره آخرین فرد پذیرفته شده در گزینش آزاد، اختصاص می‌یابد.

۸- دو تذکر در مورد سهمیه مربیان

تذکر ۱: مؤسسات می‌بایست مدارک تمامی داوطلبانی که برای آنها سهمیه مربیان آموزشی لحاظ شده است را از لحاظ صحت ادعای اعلام شده داوطلب مبنی بر مربی رسمی قطعی و یا رسمی آزمایشی بودن مطابق بند (ج) مورد بررسی و تأیید قرار دهند.

تذکر ۲: مربیان دانشگاه آزاد اسلامی که واجد شرایط استفاده از سهمیه مربیان و قانون برقراری عدالت آموزشی هستند، فقط در کد رشته محل‌های دانشگاه آزاد اسلامی می‌توانند از سهمیه مذکور استفاده نمایند.

سخن در پرده می گویم چو گل از غنچه بیرون آی
که بیش از پنج روزی نیست حکم میر نوروزی